

Regional koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering helseregion nord

Årsrapport 2021

Innhold

Covid-19-relatert aktivitet i 2021	2
Drift av regionale møteplasser og samarbeid mellom koordinerende enheter (KE) i helseforetakene	3
Ordningene koordinator og individuell plan	4
Nasjonalt nettverk av RKE (NRKE), samarbeid med Helsedirektoratet og deltakelse i nasjonale prosesser	5
Regionale prosesser/samarbeid med RHF	6
Rådgivingstelefon for rehabilitering i Nord: 800 300 61 og rehabinfo@unn.no	6
Nettsidene for habilitering og rehabilitering	7
Rådgivere RKE sine ansvarsområder i Samhandlingsavdelinga	7

Regional koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering (RKE) i helseregion nord har vært organisert i Samhandlingsavdelingen på UNN med en 100% stilling siden oppstarten i 2007.

I 2021 har Audhild Høyem hatt permisjon i 50% stilling hele året i forbindelse med ansettelse som postdoktor ved Senter for omsorgsforskning nord (1.5.2020-30.4.2024), ved UiT Norges arktiske universitet. Fra 1.10.2021 kom Tony A. Berntsen inn i RKE i 50% stilling.

RKE har to hovedansvarsområder:

- A. Å ha oversikt, formidle informasjon og bidra til samarbeid mellom aktørene i ReHabiliteringskjeden lokalt, regionalt og nasjonalt innenfor helseforetak, private rehabiliteringsinstitusjoner, kommunale tjenester, brukerorganisasjoner og andre.
- B. Å følge opp koordinerende enheter, samt ordningene koordinator og individuell plan i helseforetakene. Dette arbeidsområdet omfatter alle fagområder og klinikker.

Covid-19-relatert aktivitet i 2021

Det har vært et stort behov for informasjons- og koordineringsarbeid på rehabiliteringsfeltet i forbindelse med koronapandemien også i 2021.

Endringer og kapasitet til det ordinære rehabiliteringstilbudet under koronapandemien. RKE har sendt forespørsler til rehabiliteringsavdelinger, team og institusjoner, og har fortløpende oppdatert samleartikkelen på de regionale nettsidene: [Rehabiliteringstilbud i Helse Nord under covid-19](#).

Rehabilitering etter covid-19-sykdom.

Formidling av faglige råd og informasjon om tilgjengelig kompetanse omkring rehabilitering etter covid-19-sykdom på rehabiliteringsnettsidene har vært en viktig oppgave også dette året. Det har vært publisert artikler på HF-enes intra- og internettsider når det har kommet viktige nyheter.

- RKE og Regional vurderingsenhet (RVE) organiserte et webinar på nyåret 2021 med bakgrunn i kartleggingen i november. Her presenterte Valnesfjord helsesportssenter sitt systematiske rehabiliteringsarbeid og resultater for de fem pasientene de hadde hatt inne med alvorlig covid-19-forløp. Samtidig fikk vi presentert pågående nasjonale prosesser. Det var på det meste 75 deltakende «Skyperom» inne i webinaret, som fikk mange gode tilbakemeldinger.
- Sommeren 2021 publiserte Helsedirektoratet en [nasjonal plan for rehabilitering etter covid-19-sykdom](#). RKE utviklet en egen nettartikkel om [rehabilitering etter gjennomgått covid-19-sykdom](#) som har vært oppdatert fortløpende etter som ny informasjon har kommet. Mot slutten av året kom også Helsedirektoratet med oppdatering av de faglige rådene for vurdering av rehabiliteringsbehov hos pasienter som har gjennomgått covid-19-sykdom. Og det ble i desember opprettet egne sider på helsenorge.no rettet mot pasienter og pårørende om seinfølger etter covid-19-sykdom.
- I vår egen helseregion er det flere av de private rehabiliteringsinstitusjonene som tar imot pasienter som har rehabiliteringsbehov etter covid-19. Siden pasientene har ulike funksjonsutfall, så er det ikke opprettet diagnosespesifikke programmer. De får tilbud ved de institusjonene som har mest relevant kompetanse. Det er opprettet en regional seinfølgepoliklinikk på UNN. Noen av sykehusene gir også rehabiliteringstilbud etter covid-19, men dette har i 2021 dessverre ikke vært presentert på helseforetakenes nettsider. RKE har kontaktet kommunikasjonsavdelinga ved UNN og ansvarlige overleger for forbedring av informasjonen om tilbud til pasienter som har gjennomgått covid-19.
- RKE presenterte Informasjons- og koordineringsarbeid på rehabiliteringsfeltet i forbindelse med koronapandemien på det ukentlige onsdagsmøtet for alle i UNN 17.3.21, etter invitasjon fra Rehabiliteringsavdelinga i NOR-klinikken. [Presentasjonen ligger ute på UNNs YouTubekanal](#). Det samme ble også presentert for fastlegerådet i Troms og Ofoten.
- Den regionale kompetansetjenesten for rehabilitering i Helse Sør-Øst har gjort en stor jobb med å utvikle og formidle oppdatert forskning, kunnskapsopsummeringer, e-læringskurs for vurdering av rehabiliteringsbehov, anbefalinger for behandling og presentasjon av relevante kartleggingsverktøy. Pasientforløpet for rehabilitering etter covid-19 i Helse Sør-Øst ble oppdatert i februar 2021. Her kan det være mye å hente for de som jobber med denne gruppen. Dette er formidlet på den regionale nettsida om rehabilitering etter covid-19.

Tilbakemelding på Delrapport 3 «Håndtering av covid-19-pandemien: Brukerperspektivet».

Sammen med Regional vurderingsenhet (RVE), sendte RKE en tilbakemelding til beredskapsavdelinga i Helse Nord RHF i desember 2021. Vi støttet viktigheten av denne rapporten, men påpekte mangler ved hvordan informasjons- og koordineringsarbeid på rehabiliteringsfeltet under pandemien var

omtalt. RKE og RVE presenterte sine ansvarsområder og arbeid på dette området under pandemien, og ba om at vi blir trukket inn i beredskapsarbeid som berører rehabiliteringsfeltet i framtiden.

Drift av regionale møteplasser og samarbeid mellom koordinerende enheter (KE) i helseforetakene

I UNN, Nordlandssykehuset og Helgelandssykehuset er det avsatt 50% stilling til koordinerende enhet. I Finnmarkssykehuset er det ikke avsatt stillingsressurser. I løpet av 2021 har KE på alle HF-ene blitt knyttet tettere opp mot samhandlingsvirksomheten:

- Finnmarkssykehuset. Avdelingsleder i ReHab.avdelinga innehar KE-funksjonen. Stine Jørgensen, ny samhandlingsrådgiver, har høsten 2021 gått inn som vararepresentant.
- UNN: KE er høsten 2021 omorganisert til Samhandlingsseksjonen.
- NLSH: KE er høsten 2021 omorganisert til Samhandlingsavdelingen.
- Helgelandssykehuset. KE har vært i organisert Samhandlingsavdelingen siden starten.

Enhetene har ulike arbeidsoppgaver i sine HF. Fra utadrettet arbeid mot kliniske avdelinger for å bistå ved koordinatorbehov og drift av nettverk for kommunale KE, til mer systemrettet arbeid. Ved to av HF-ene har det i praksis vært lite kapasitet til å utføre oppgaver i KE-funksjonen. Nettverket av KE i HF-ene har i løpet av 2021 hatt 6 møter hvorav ett dagsmøte i Helse Nords lokaler i Bodø der samhandlingsleder fra Nordlandssykehuset og Frank Nohr fra Helse Nord deltok i deler av møtet.

De viktigste sakene i 2021 har vært:

- Gjensidig informasjon og erfaringsutveksling mellom helseforetakene, samt informasjon til/fra det nasjonale nettverket av RKE om saker knyttet til habilitering, rehabilitering og koordineringsordningene lokalt, regionalt og nasjonalt.
- Innspill til nytt nasjonalt møte omkring ordningene koordinator, koordinerende enhet og individuell plan som skulle vært arrangert i september 2020. Gjort om til webinar i april 2021.
- Utarbeidelse av brevmaler i DIPS for oppstart og avslutning av koordinator for pasienter.
- Informasjon om individuell plan og koordinator på helseforetakenes nettsider under pasientrettigheter. Dette har manglet. Samarbeid med kommunikasjonsavdelingen i RHF.
- Innspill til regional prosedyre for registrering av individuell plan som ble utviklet av forvaltningssentret for EPJ. Saken er fortsatt aktiv.
- Status og utfordringer for rehabiliterings- og koordineringsordningene i koronaperioden.
- Nettverket spilte i 2020 inn behov for regional samordning av skjemaer og rutiner for pasienter med behov for ledsager under sykehusopphold til det regionale fagrådet for samhandling. Felles skjemaer er i 2021 blitt utviklet av samhandlingslederne i HF-ene, og er publisert på HF-enes nettsider og i DocMap. Et e-læringskurs er under utvikling.
- Forslag om organisering av RKE/KE-nettverket i nord etter modell fra Helse Midt. Saken er presentert og diskutert igjen høsten 2021.
- De prioriterte pasientgruppene og målsettingene i Nasjonal helse og sykehusplan inngår i de koordinerende enhetenes ansvarsområder. Nettverket har diskutert at KE bør ha fast representasjon i organer i helsefelleskapsstrukturen som er under utvikling, om. Dette tas opp på møte med samhandlingslederne, KE og RHF i januar 2022.
- Etter initiativ fra en kommunal KE har nettverket bidratt til å gjennomgå praktiseringen av ordningene for koordinator og IP i private rusinstitusjoner sammen med RHF. Se eget punkt «møte med Helse Nord RHF 29.09.2021».

- Nettverket har i løpet av 2021 kommet med felles høringsuttalelser til «pakkeforløp kreft hjem» og «Høring - bedre velferdstjenester for barn og unge som har behov for et sammensatt tjenestetilbud (Samarbeid, samordning og barnekoordinator)»
- Erfaringsutveksling etter innførselen av DIPS Arena og hvordan ordningene IP og koordinator forvaltes på den nye plattformen.
- Oppdatering fra Finnmarkssykehuset om den lokale oppbyggingen av PSHT. Nettverket bidrar med tips og råd fra ressurspersoner og etablering av PSHT i Tromsø.

Ordningene koordinator og individuell plan

Praksis, erfaringer, utfordringer, retningslinjer/prosedyrer, skjemaer/dokumenter i DIPS, elektronisk samhandling, dokumentasjon og rapportering knyttet til bruk av disse ordningene er temaer som kontinuerlig er oppe i møter og ulike sammenhenger. Mye av dette er referert under andre punkter.

Møte i Journalkomiteen UNN: 07.05.2021 - 19/2021 - Ønske om ny dokumenttype i DIPS

Sak meldt av Nettverk av Koordinerende enheter i Helse Nord, som ønsket å få opprettet en dokumenttype «Forespørsel om vurdering av koordinator». På møte 7.5.21 ble saken om ny dokumenttype i DIPS vedtatt i Journalkomiteen UNN. Saken ble behandlet videre i EPJ Forvaltingsforum der Tove Løvli deltok. På grunn av at DIPS Arena sto på trappene hadde EPJ forvaltningsforum behov for å avklare flere momenter før opprettelsen av dokumentet. Nytilsatt KE, Tony Berntsen har overtatt denne saken og venter per d.d. på innkalling til samarbeidsmøte med EPJ-forvaltning for å diskutere hvilke endringer som må på plass i det nye dokumentet for tilpasses til DIPS Arena.

Møte med Helse Nord RHF 29.09.2021 – IP og koordinator i private institusjoner med avtale

KE i en av kommunene meldte inn til KE/RKE at en av rusinstitusjonene med avtale ikke forvaltet ordningene IP og koordinator ovenfor sine pasienter slik kommunen forventet. Institusjonen opplevde dette på en annen måte. På bakgrunn av dette ble det avholdt et møte mellom RKE, kommunen og RHF for å diskutere ordningene IP og koordinator i private institusjoner. RHF var representert ved Jon Tomas Finnsson og Frank Nohr.

I møtet ble det klart at de private institusjonene som har avtale med Helse Nord er underlagt det samme ansvaret og lovverket som resten av spesialisthelsetjenesten. Dette innebærer også ordningen for IP og koordinator. Ansvaret for IP og koordinator er tydeliggjort med et eget punkt i de nye avtalene mellom Helse Nord og private rusinstitusjoner (mai 2021). Sakens konklusjon ble at KE i kommunene kan vise til avtalen, og at de må melde til RHF dersom det skjer gjentakende brudd på dette.

Nasjonalt nettverk av RKE (NRKE), samarbeid med Helsedirektoratet og deltakelse i nasjonale prosesser

Nettverket består av representanter fra de fire regionale koordinerende enhetene i landet. Arrangør- og møteledelsesansvar i nettverket går på rundgang mellom helseregionene. I 2021 var det regional koordinerende enhet (RKE) i Helse Midt-Norge ved Nancy Haugan og RKE i Helse Nord ved Audhild Høyem som hadde dette ansvaret. All møtevirksomhet i nettverket foregikk digitalt på grunn av den pågående koronapandemien.

Det er etablert felles kontakt med nasjonale helsemyndigheter (Helsedirektoratet) med formål om gjensidig utveksling av informasjon og dialog omkring saker og tema som er relevante for de regionale koordinerende enhetenes ansvarsområder.

Nettverket arrangerte et todagers webinar i samarbeid med Helsedirektoratet, med tema koordineringsordninger og helhetlige forløp. Innleggene satte fokus på bruker- forventinger, gode koordineringsløsninger, tjenestenes forpliktelser, jus og forløpsarbeid. Målgruppen for webinarene var ansatte i kommuner og spesialisthelsetjenesten med ansvar for koordineringsordninger, eller som jobber med pasienter og brukere med langvarige og komplekse tjenestebehov. I tillegg deltok representanter fra pasient- og brukerorganisasjoner og andre. Det var til sammen over 700 deltakere pr. dag. Se program, presentasjoner og mer informasjon: [Webinar om koordineringsordninger og helhetlige forløp](#)

Nettverket skrev en kronikk i Dagens Medisin om rollen til de koordinerende enhetene i kommuner og sykehus. I kronikken pekes det på at det er stor variasjon i rehabiliteringstilbudene både i sykehus og i kommuner, og til at samhandling mellom tjenestenivåene og aktørene er utfordrende. Henvissingspraksis varierer, og helsepersonell har lite kjennskap til hvilke rehabiliteringstilbud som finnes i kommuner og spesialisthelsetjenesten. Derfor må de koordinerende enhetene styrkes. Disse må vies spesiell oppmerksomhet når landets 19 helsefelleskap skal etableres - og felles planlegging av helsetjenestene blir lovpålagt.

I tråd med nettverkets mandat har representanter fra Helsedirektoratet vært invitert til møter i NRKE, både for å informere om aktuelle saker fra Helsedirektoratet, og til å samarbeide om webinarene. Helsedirektoratet har også holdt innlegg for nettverket. Blant annet om helsefelleskapene ved Astrid Nylenna og Torstein Ouren.

Nettverket ble invitert til et innspillsmøte om plan for rehabiliteringstilbudet til covid-19 pasienter arrangert av Helsedirektoratet, og kom med Innspill til tekster på Helsenorge.no om rehabilitering etter covid-19-sykdom.

Nettverket utarbeidet i 2021 hørings svar til «Bedre velferdstjenester for barn og unge som har behov for et sammensatt tjenestetilbud (Samarbeid, samordning og barnekoordinator)» og «Pakkeforløp kreft hjem».

Nettverkets medlemmer deltok i en digital workshop 12. oktober arrangert av Helsedirektoratet om evaluering av «Opptrappingsplanen for habilitering og rehabilitering 2017-2019.»

Helsedirektoratet inviterte nettverket til et innspillsmøte om revidering av veileder for de lovpålagte samarbeidsavtalene våren 2021, og nettverket vil delta i et oppfølgingsmøte vedrørende denne prosessen i februar 2022.

Audhild Høyem har deltatt som medlem i ressursgruppe for utviklingsarbeidet «Pakkeforløp hjem for kreftpasienter» i regi av Helsedirektoratet. Dessverre har kapasiteten vært liten til å delta. Audhild Høyem har også deltatt i referansegruppa for implementering av Pakkeforløp Hjerneslag oppfølging og rehabilitering.

Regionale prosesser/samarbeid med RHF

RKE ble i 2021 invitert inn som medlem i det regionale fagrådet for rehabilitering.

Samarbeid omkring utfordringer på rehabiliteringsområdet under Covid-19 er nevnt i innledningsavsnittet.

Etter initiativ fra Randi Spørck ved helsefagavdelinga i RHF ble det startet planlegging av et møte i januar 2022 mellom KE-ene, samhandlingslederne ved helseforetakene og representanter for RHF-et med fokus på utfordringene med KE, og ordningene koordinator og individuell plan sett opp mot etablering av helsefellesskapene.

Det har som tidligere vært et nært og godt samarbeid med Ingrid Bredesen Hangaas i RHF omkring utvikling og publisering av informasjon på intra- og internett i HF-ene og på den regionale rehabiliteringsnettsida.

Det har vært løpende tett kontakt med den regionale vurderingsenheten for somatisk rehabilitering i privat institusjon (RVE) knyttet til pågående prosesser, behov for informasjonsformidling og felles presentasjoner.

RKE og RVE drifter i fellesskap de private rehabiliteringsinstitusjonenes ventetidsoversikter.

RKE har også i år samlet inn informasjon og publisert på nettsidene med oversikt over åpne rehabiliteringsplasser i regionen i sommerferieperioden.

Rådgivingstelefon for rehabilitering i Nord: 800 300 61 og rehabinfo@unn.no

Rådgivingstelefonen i Helse Nord inngår i det nasjonale telefonsystemet Zisson wave som driftes av Helse Sør-Øst for besvarelse av spørsmål om rehabilitering. Koordinerende enhet på UNN og Nordlandssykehuset har bistått i besvarelse av telefonen ved fravær i RKE. Spørsmål kommer også inn på e-post.

I løpet av 2021 er 150 henvendelser registrert besvart i eget manuelt registreringskjema. Av de 150 registrerte henvendelsene er det 12 som omhandler rehabilitering etter Covid-19. Vi må ta forbehold om at det totale antallet henvendelser er større enn antallet registrerte henvendelser. Ettersom vi er få personer som betjener telefonen i Helse Nord vil det være tilfeller der man ikke har anledning til å svare pga. at man er opptatt med andre arbeidsoppgaver. I slike tilfeller vil samtalen bli automatisk satt over til rådgivere i de andre helseregionene.

I 2021 er antallet henvendelser nesten doblet sammenlignet med 2020. Noen av henvendelsene er komplekse og medfører et betydelig arbeid før det kan gis et godt svar til innringer. I enkelte tilfeller er man også nødt til å holde i henvendelser over tid for å sikre at saken får en adekvat konklusjon for innringer. Telefontjenesten vurderes likevel å være en god investering av ressurser fra RKE sin side. Man får ofte positive tilbakemeldinger fra innringere som endelig får snakke med noen som tar seg tid til å forsøke å besvare spørsmålene deres. Antallet henvendelser viser at det er et marked for denne type rådgivingstjeneste. Det bør også bemerkes at telefontjenesten ved jevne mellomrom bidrar til å avdekke svakheter i rehabiliteringstilbudene i helseregionen. Svakheter som RKE er i posisjon til å ta opp både lokalt, regionalt og nasjonalt gjennom nettverk og samarbeidsfora.

Nettsidene for habilitering og rehabilitering

RKE har ansvar for å holde seg oppdatert på og formidle informasjon om habiliterings- og rehabiliteringstilbud i Helseregion Nord. Den samlede informasjonen har blitt gjort tilgjengelig på Helse Nord RHF sine nettsider for habilitering og rehabilitering og oppdateres kontinuerlig der. Disse nettsidene forvaltes av RKE i samarbeid med kommunikasjonsrådgiver i Helse Nord RHF.

I 2021 har behovet for informasjon om endringer i kapasitet for rehabiliteringstilbudene som følge av koronapandemien vedvart. Stadige endringer i regional smittesituasjon og beredskapsnivå påvirker både kapasitet, beredskap og allokering av rehabiliteringstilbud. Derfor har det også vært nødvendig å oppdatere nettsidene for habilitering og rehabilitering i takt med smittesituasjonen. Det er publisert flere artikler som fortløpende har blitt oppdatert og delt på beredskapssidene til Helse Nord RHF og på HF-enes inter- og intranett.

Det har også blitt gjort en omfattende endring i fremstillingen av henvisningsrutiner til private institusjoner.

Som normalt er det også stadig behov for rutinevedlikehold på sidene for habilitering og rehabilitering. På grunn av programvare/nettløsning er det ikke mulig å sette opp automatisk varsel for inaktive linker, utdatert informasjon, etc. Det betyr at nettsidene må gjennomgås manuelt ved jevne mellomrom, noe medfører et visst arbeid.

Treff tall for de mest besøkte sidene	2017	2018	2019	2020	2021
Hovedsida habilitering og rehabilitering	7807	5075	3675	3557	4217
Henvisning til private rehabiliteringsinstitusjoner	1452	2901	2721	2444	3161
Rehabiliteringstilbud (endret oppsett, derfor ikke tall fra 2017)		2041	2081	1822	2065
NY: Rehabiliteringstilbudet under covid-19-pandemien				873	2148

Rådgivere RKE sine ansvarsområder i Samhandlingsavdelinga

- Arbeidet som sekretariat for klinisk samarbeidsutvalg som har revidert tjenesteavtale og utarbeidet retningslinjer for pasienter med behov for ledsager under innleggelse på sykehuset, eller ved dag/polikliniske konsultasjoner, har pågått også i 2021. I 2021 har det vært vektlagt utvikling av e-læringskurs i samarbeid med Helsekompetanse
- Rådgiverne i RKE har deltatt i prosesser knyttet til Stormottakerprosjektet for UNN og kommunene.
- Opprettet og ajourført porteføljedokument for Samhandlingsavdelingas oppgaver og ansvarsområder, som har vært brukt gjennom året for oversikt over framdrift og prioritering.
- Har hatt ansvar for oppdateringer, endringer og publisering av artikler på samhandlingsnettsida, og for kontakt med kommunikasjonsavdelinga omkring dette.
- Bidratt med høringsuttalelser på vegne av samhandlingsavdelinga